

2 प्रधानमन्त्रिणा सह अमिलत् राज्यपालः
शिवप्रतापशुक्लः, नशामुक्त-अभियानस्य
विकासस्य च विषयेषु चर्चा कृतवान्

3 क्याटारराजकीयसंस्कृतमहाविद्यालयस्य
अक्षय-भुवनेश्वरयोः दलेन
राज्यस्तरीयप्रतियोगितायां पुनः प्राप्तं
प्रथमस्थानम्

5 केन्द्रीयरेलमन्त्रिणः लिखिता
प्रतिक्रिया -हिमाचलप्रदेशसर्वकारः
रेलमार्गाय स्वाभगनिधिं भूमिश्च न
ददाति

सुभाषितम्

विद्या शौर्यं च दाक्ष्यं च,
बलं धैर्यं च पञ्चमम्।
मित्राणि सहजान्याहुः,
वर्तयन्तीह तैर्बुधाः।।
(शुक्रनीतिः- ४/१३)

अर्थात्- विद्या, शूरवीरता, दक्षता,
बल और धैर्य ये पांच मनुष्य के
स्वाभाविक मित्र हैं। विद्वान् पुरुष
इनके द्वारा ही इस जगत में सारे
कार्य करते हैं।

हिमसंस्कृतवार्ताः

हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य
एकवर्षस्य सदस्यता

900 ₹

One year subscription to the daily
Sanskrit newspaper is Only 100 Rupees
To subscribe, text us a message
saying hello on the number below.

7876636263

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धीनां कृते,
राजनैतिक-सांस्कृतिकविचारणाञ्च
कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्

जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य समुखे

कसा कोटला जिला कांगड़ा हि.प्र.

पत्रव्यवहारसङ्केतः-९७७९९९

सङ्केतः- प्रवन्धनिदेशिका- शिवानी शर्मा हिमसंस्कृतम्

राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मु मणिपुरस्य
सेनापति-मण्डले षट् विकास-
परियोजनानां उद्घाटनम् अकरोत्

हिमसंस्कृतवार्ताः - राष्ट्रपतिपदासीना द्रौपदीमुर्मुः
मणिपुरस्य सेनापतिमण्डलं गत्वा मण्डले कार्यान्विताः
भिन्नाः षट्-विकासपरियोजनाः उद्घाटितवती । सा
मणिपुरस्य एकमात्रस्य मरम् इति सामाजिकरूपेण
निर्बलभूतस्य जनजातेः नेत्रा सह अपि मिलित्वा वार्तालापं
कृतवती । बहुउद्देशीय सभामण्डपे जनसमूहं सम्बोधयन्ती
राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मुः उक्तवती यत् पी. एम. जनमन
इति योजनान्तर्गतं जनजातीय समुदायस्य विशेषतः पी.
वी. टी. जी. इत्येतस्य उत्थानार्थम् अनेके उपक्रमाः
आरब्धाः सन्ति।

निर्वाचनायोगः अष्टसु राज्येषु
पर्यवेक्षकाणां नियुक्तिं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः - निर्वाचनायोगः अष्टसु राज्येषु
निर्वाचक-सूच्यां विशेष-गहन संशोधनस्य निरीक्षणार्थं
विशेष-अनुक्रमणिका पर्यवेक्षकाणां नियुक्तिं कृतवान्।

विगतदशवर्षेषु देशे सस्योत्पादनं
चतुश्चत्वारिंशत्प्रतिशतं वर्धितम्

हिमसंस्कृतवार्ताः - विगतदशवर्षेषु देशे सस्योत्पादनं
चतुश्चत्वारिंशत्प्रतिशतं वर्धितमस्तीति सर्वकारः अवदत् ।
राज्यसभायां प्रश्नोत्तरकाले अनुपूरक प्रश्नस्योत्तरे
केन्द्रीयकृषि-कृषक-कल्याणमन्त्री शिवराज-सिङ्घ-
चौहानः अवदत् यत्, चतुर्दशोत्तर-द्विसहस्रतमवर्षतः
चतुर्विंशत्युत्तर-द्विसहस्रतमवर्ष-पर्यन्तं नूतन-बीजप्रकारैः,
आधुनिक-प्रौद्योगिकिना, उन्नतकृषि-पद्धत्या च एतत्
सम्भवम् अभवदिति । सः अवदत् यत्, सर्वकारः
कृषिक्षेत्रे सर्वसमावेशकविकासाय निरन्तरं प्रयतमानः
अस्ति। श्री. चौहानः अवदत् यत्, मोदी-सर्वकारः
कृषकाणां आयं वर्धयितुं समग्रकृषि-वृद्धि प्रवर्धयितुं च
केन्द्रितः अस्ति।

लोकसभायां वायु-प्रदूषणस्य विषये
चर्चा कर्तुं सर्वकारः सज्जः अस्ति-
संसदीयकार्यमन्त्री किरेन रिजिजूः

हिमसंस्कृतवार्ताः - संसदीयकार्यमन्त्री किरेन रिजिजूः अवदत् यत्
लोकसभायां वायु-प्रदूषणस्य विषये चर्चयै सर्वकारः सज्जः अस्ति। सः
अवदत् यत् व्यवसाय-परामर्शद-समितेः विपक्षनेतृभिः विषयोऽयं
समुत्थापितः इति कारणात्, सर्वकारेण तस्य विषये विचारः करणीयः,
तथा च नियमान्तर्गतं चर्चायाः संरचना कथं भविष्यति च द्रष्टव्यम्
भविष्यति। मन्त्री इतोऽपि अवदत् यत् प्रथमदिवसे एव सर्वकारः स्वपक्षं
बहु स्पष्टं कृतवान् यत् सर्वेषु महत्वपूर्ण-विषयेषु सर्वकारः विपक्षदलानां
सूचनानि स्वीकृत्य चर्चयै, समाधानम् अन्वेष्टुं सज्जः अस्ति । शून्यकाले
प्रकरणमिमम् उत्थापयन् विपक्षस्य नेता राहुलगान्धी अवदत् यत्
महत्त्वपूर्णमिदं प्रकरणम् अस्ति, यस्य साम्मुख्यं देशः अधुना करोति,
इदञ्च विचारधारात्मकविषयोऽपि नास्तीति आशास्यते । एतन्मध्ये
केन्द्रीयमन्त्रिमण्डलेन विंशति-सप्तविंशतितमवर्षस्य जनगणनायाः कृते
प्रायः पादोन द्वादश-कोटिरूप्यकाणां आयव्ययकस्य अनुमोदनं कृतम्।

आन्ध्रप्रदेशस्य अल्लूरी-सीता-
रामराजु-मण्डले बसयान-दुर्घटना

हिमसंस्कृतवार्ताः - आन्ध्रप्रदेशस्य अल्लूरी-सीता-रामराजु-मण्डले
घटितयां बसयान-दुर्घटनायां मृतानां सङ्ख्या नव यावत् वर्धिताऽस्ति ।
दुर्घटनायां प्रायः द्वाविंशति-जनाश्च व्रणिताः अभवन्। दुर्घटनाकाले
आहत्य पञ्चत्रिंशत् यात्रिकाः, द्वौ चालकौ च आसन्। बस-यानस्य
चालकस्य नियन्त्रणं नष्टम् अभवत्, तथा च वाहनं मार्गात् अधः गिरिषु
पतित्वा उत्तानचक्रिका च जाता इति कथ्यते। तुलसीपाका-ग्रामं
निकषा चिन्तूर-मेरेडुमिल्ली-घाट-मार्गे समीपस्थं तेलङ्गाना-राज्यं प्रति
गच्छत् बस-यानम् आसीत् तदा एषा घटना घटिता। स्थानीयाः
निवासिनः आरक्षकाश्च रक्षणार्थं आगताः, अपि च व्रणिताः जनाः
चिन्तूर-क्षेत्र-चिकित्सालयं प्रति स्थानान्तरिताः। मुख्यमन्त्री चन्द्रबाबु
नायडुः अस्याः दुःखद घटनायाः विषये शोकं दुःखं प्रकटितवान्।
राज्यपालः एस. अब्दुल नजीरः बस-दुर्घटनायां गभीरं दुःखं च
प्रकटितवान्। राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मुः, उपराष्ट्रपतिः सी. पी.
राधाकृष्णनवर्यः, प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी च विषयेऽस्मिन् शोकं
प्रकटितवन्तः ।

काङ्ग्रेस-दलस्य वरिष्ठः
नेता पूर्व-केन्द्रीय गृहमन्त्री
च शिवराज पाटिलः

एकनवतितमे वयसि दिवङ्गतः

हिमसंस्कृतवार्ताः - काङ्ग्रेस-दलस्य
वरिष्ठः नेता पूर्व-केन्द्रीय गृहमन्त्री च
शिवराज पाटिलः लातूर-नगरे
एकनवतितमे वयसि दिवङ्गतः।
राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मुः, प्रधानमन्त्री
नरेन्द्रमोदी च पूर्वकेन्द्रीयमन्त्रिणः
शिवराज पाटिलवर्यस्य निधने
शोकभरितभावान् प्रकटितवन्तः।
सामाजिक-प्रसार माध्यमेन राष्ट्रपतिः
उक्तवती यत्, स्वस्य दीर्घ-
सार्वजनिक-जीवनकाले, श्री-पाटिलः
लोकसभायाः अध्यक्षः, केन्द्रीय-
मन्त्री, राज्यपालः, दीर्घकालं यावत्
संसदसदस्यश्च आसीत् ।

प्रधानमन्त्रिणा सह अमिलत् राज्यपालः शिवप्रतापशुक्लः, नशामुक्त-अभियानस्य विकासस्य च विषयेषु चर्चा कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

राज्यपालः शिवप्रतापशुक्लः शुक्रवासरे नवीदिल्लीनगरे प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना सह शिष्टाचारं मेलनं कृतवान्। अस्मिन् अवसरे राज्यपालः हिमाचलप्रदेशे प्रचलति मादकद्रव्यमुक्त-अभियानस्य, हिमाचलस्य रुचिकरस्य अन्यविषयाणां च विस्तरेण चर्चा कृतवान्। राजभवन-नेतृत्वेन नशामुक्त-हिमाचल-अभियानस्य प्रगतेः विषये राज्यपालेन प्रधानमन्त्रिणं सूचितं यत् राज्ये मादकद्रव्य-विरोधी-प्रयासान् जन-आन्दोलने परिणतुं शैक्षणिक-संस्थाः, पुलिस-प्रशासनं, स्वैच्छिक-सङ्घटनानि, स्थानीय-संस्थाः, समुदायाः च व्यापकरूपेण संलग्नाः भवन्ति। सः अवदत् यत् युनां सामान्यनागरिकाणां च वर्धमानः सहभागिता अभियानस्य सफलतायाः प्रमुखं कारकम् अस्ति। शिवप्रतापशुक्लमहोदयेन क्षयरोगमुक्तहिमाचल-अभियानस्य उपलब्धीनां

विषये अपि च स्वास्थ्यसेवासुदृढीकरणाय विभिन्नेषु जनपदेषु क्रियमाणानां जागरूकताकार्यक्रमानाम्, परीक्षणक्रियाकलापानाम्, प्रयत्नानाञ्च विषये प्रधानमन्त्रिणं सूचितम्। अस्मिन् सत्रे राज्यपालः हिमाचलप्रदेशसम्बद्धविधिविकाससम्बद्ध-जनकल्याणविषयेषु अपि विस्तरेण चर्चा कृतवान्। एतेषु राज्यस्य आधारभूतसंरचना, कल्याणकार्यक्रमाः, विविधाः सार्वजनिकविषयाः च आसन्। राज्यपालः अवदत् यत् केन्द्रसर्वकारस्य निरन्तरं समर्थनं हिमाचलस्य सर्वतोमुखविकासे महत्वपूर्णं भूमिकां निर्वहति। सः अवदत् यत् प्रधानमन्त्रिणा सह तस्य अन्तःक्रिया अत्यन्ता फलप्रदा अभवत्, अनेकेषु महत्वपूर्णेषु विषयेषु मार्गदर्शनं च प्राप्तवान्। प्रधानमन्त्रिणः समयस्य, हिमाचलप्रदेशस्य प्रति निरन्तरं संवेदनशीलतायाः समर्थनस्य च कृते सः कृतज्ञतां प्रकटितवान्।

शिमलां प्राप्तः जेपीनड्डा, शनिवासरे नूतनस्य राज्यमुख्यालयभवनस्य आधारशिलां स्थापयिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: शिमला। भारतीयजनतापार्टीति दलस्य राष्ट्रीयध्यक्षः जगतप्रकाशनड्डा शिमला आगते एव सक्रियः अभवत्। शुक्रवासरे सायंकाले आगत्य नड्डा भाजपाविधायकदलेन वरिष्ठनेतृभिः सह रणनीतिकसमागमं कृत्वा राज्यस्य राजनैतिकक्रियाकलापस्य विस्तृतं अद्यतनं प्राप्तवान्। अस्मिन् सत्रे वर्तमानकाङ्ग्रेससर्वकारस्य नीतयः, दलसङ्घटनस्य स्थितिः, आगामिकार्यक्रमाः, २०२७ तमस्य वर्षस्य विधानसभानिर्वाचनस्य सज्जतायाः च विषये गहनचर्चा अभवत्। जेपीनड्डा शनिवासरे प्रातःकाले जुब्बडहट्टी विमानस्थानकमार्गे बदैहरी-समीपे प्रस्तावितस्य भाजपायाः नूतनस्य राज्यमुख्यालयभवनस्य आधारशिलां स्थापयिष्यति। आधुनिकसुविधाभिः सुसज्जितम् एतत् भवनं राज्यभाजपा-सङ्घटन-क्रियाकलापानाम् नूतनं केन्द्रं भविष्यति। शिलान्याससमारोहस्य अनन्तरं जेपी नड्डा

शिमलानगरस्य पीटरहोफ् इत्यत्र प्रातः ११ वादने जनसभां सम्बोधयिष्यति। नड्डा स्वसम्बोधने सद्यः काङ्ग्रेससर्वकारेण मण्डीनगरे आयोजितस्य जनसंकल्पसम्मेलनस्य प्रतिकारं करिष्यति। सः हिमाचलस्य केन्द्रसर्वकाराद् आर्थिकसहायतायाः विशेषसङ्कलस्य च विस्तृतविवरणं स्पष्टीकरिष्यति। नड्डा इत्यस्य भ्रमणं संस्थायाः नूतनशक्तेः प्रवर्धनरूपेण दृश्यते। २०२७ तमस्य वर्षस्य विधानसभानिर्वाचनस्य सज्जता, बृहत्तरस्य दलस्य सुदृढीकरणं, काङ्ग्रेससर्वकारस्य दोषान् प्रभावीरूपेण जनसामान्यं प्रति प्रकाशयितुं च भाजपानेतृभ्यः कार्यकर्तृभ्यः च युक्तयः अपि प्रदास्यति। इदानीं शुक्रवासरे सायं विपक्षस्य नेतुः जयरामठाकुरस्य अध्यक्षतायां विधायकादलस्य सभायां राज्यस्य वर्तमानराजनैतिकस्थितेः विस्तृतविश्लेषणं कृतम्। संस्थायाः सर्वेषां कार्याणां विवरणं राष्ट्रीयध्यक्षाय प्रस्तुतम्। आपदाकाले भाजपायाः आधारकार्यं, 'मेराबूथसबसे मजबूत'-इति अभियानं, स्वाश्रितभारतस्य प्रति दलस्य योजनायां विषये अपि चर्चा अभवत्। ततः पूर्वं शिमलानगरस्य विलीपार्क इत्यत्र नड्डायाः आगमनसमये राज्यस्य अध्यक्षः डॉ. राजीवबिन्दलः, विपक्षस्य नेता जयरामठाकुरः, राज्यप्रभारी श्रीकान्तशर्मा, सहप्रभारी संजय टण्डनः, महासचिवः संगठनसिद्धार्थनः च स्वागतं कृतवन्तः। नड्डा चण्डीगढतः मार्गेण शिमलानगरम् आगतः।

हिमाचलप्रदेशे मादकद्रव्याणां दुरुपयोगः समस्या अभवत्, चम्बायां, शिमलायां, सोलने च नगरेषु मादकद्रव्यैः सह २५ जनाः गृहीताः

हिमसंस्कृतवार्ता:

-

कार्यालयीयः

प्रतिनिधिः। मादकद्रव्यतस्कराणां विरुद्धं पुलिसैः महत् दमनं कृतम् अस्ति। ते चम्बायां, सोलने, शिमलायां च मादकद्रव्यैः सह २५ जनान् गृहीतवन्तः। एकदिवसीयेन पुलिसकार्येण मादकद्रव्यतस्कराणां मध्ये आतङ्कः उत्पन्नः अस्ति। चम्बामण्डलस्य सुल्तानपुरवाडें कतिपयदिनानि पूर्वं मादकद्रव्येण गृहीतानाम् एकस्याः मातुः, पुत्रस्य, पुत्र्याः च व्यापकपरीक्षायाः अनन्तरं पुलिसैः नवयुवकाः अपि गृहीताः। अन्वेषणेन ज्ञातं यत् युनः नियमितरूपेण गृहीतानाम् अभियुक्तानां मादकद्रव्याणां क्रयपार्थं धनं ददति स्म। अभियुक्तस्य वित्तकोषसंख्यानां व्यवहाराणां च निकटतया परीक्षणं कृतम्। यदा व्यवहारप्रकारेण निरन्तरं तेषां एव युनां लेखाः प्रकाशिताः तदा पुलिसैः ते निरुद्धाः। तयोः मध्ये त्रिलक्षाधिकरूप्यकाणां ऑनलाइन-व्यवहारः अभवत्। एते नव अभियुक्ताः शनिवासरे न्यायालये प्रस्तुताः भविष्यन्ति, यत्र पुलिसः तेषाम् अभिरक्षणं याचयिष्यति। एतेषां नव अभियुक्तानां नामानि अद्यापि पुलिसैः न प्रकाशितानि। नवम्बर् २२ दिनाङ्के सुल्तानपुर-महिला बिनता, तस्याः पुत्रः आर्यनः, पुत्री च ६.२३ ग्रामं मादकद्रव्याणि, ₹२००,००० तः अधिकं नगदं, सुवर्णरजतस्य आभूषणानि, १२ चलदूरवाणीयन्त्राणि, चत्वारि क्यूआर कोड इत्येतैः च सह पुलिसैः गृहीताः पृथक् पृथक् तेभ्यः ८२ मादकद्रव्यस्य पुटं प्राप्तम्। त्रयः अपि अभियुक्ताः सम्प्रति न्यायिकनिग्रहे सन्ति। चम्बा पुलिसाधीक्षकः विजयः सकलानी उक्तवान् यत् पुलिस आरोपीभ्यः प्राप्तस्य सम्पत्तेः, नगदस्य च अन्वेषणं कुर्वन् अस्ति। अग्रे प्रकाशनानि सम्भवन्ति।

२०२६ तमस्य वर्षस्य मार्चमासस्य ३१ दिनाङ्के एकत्रैव १६०० शिक्षकाः सेवानिवृत्ताः भविष्यन्ति; विद्यालयीयशिक्षानिदेशालयः विस्तृतविवरणं याचितवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। हिमाचलप्रदेशस्य विद्यालयेषु कार्यं कुर्वन्तः प्रायः १६०० शिक्षकाः २०२६ तमस्य वर्षस्य मार्चमासस्य ३१ दिनाङ्के सेवानिवृत्ताः भविष्यन्ति। सर्वकारेण वर्तमानशैक्षणिकसत्रात् आरभ्य ३१ मार्चदिनाङ्के शिक्षकाणां निवृत्तेः निर्णयः कृतः। शुक्रवासरे विद्यालयीयशिक्षानिदेशालयेन सर्वेभ्यः जिला-उपनिदेशकेभ्यः पत्रं प्रसार्य सेवानिवृत्तिपर्यन्तं रिक्तपदस्थानानां विस्तृतसूचना याचिता। विभागीयाधिकारिणः अवदन् यत् प्रायः १६०० शिक्षकानां सेवानिवृत्तिसम्बद्धा सूचना प्राप्ता अस्ति। अस्य मासस्य अन्ते यावत् सटीकं विवरणं संगृहीतं भविष्यति। सेवानिवृत्तिपर्यन्तं रिक्तस्थानानि पूरयितुं प्रक्रिया अपि जनवरीमासे आरभ्यते। शिक्षानिदेशकः आशीषकोहली इत्यनेन उक्तं यत् ५४५० शिक्षकपदानां नियुक्तिप्रक्रिया आरम्भा अस्ति। एतेषु प्रवक्तॄणां (विद्यालयानाम्) ६५८ पदानि प्रत्यक्षनियुक्त्या, ४०० पदोन्नतिद्वारा च पूर्यन्ते। प्रत्यक्षनियुक्त्या प्रवक्तॄणां (विद्यालयानाम्) ११२ पदानि पूर्यन्ते। १,३१८ टीजीटी पदानि, सी एण्ड वी श्रेण्यां ७३७ शास्त्रीपदानि, ३१ भाषाशिक्षकपदानि च पूरयितुं प्रत्यक्षनियुक्तिः प्रचलति। जेबीटी पदानाम् अपि नियुक्तिः प्रचलति।

क्याटूराजकीयसंस्कृतमहाविद्यालयस्य अक्षय-भुवनेश्वर्योः दलेन राज्यस्तरीयप्रतियोगितायां पुनः प्राप्तं प्रथमस्थानम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- हिमाचलप्रदेश-संस्कृताकादम्या शिमलानगरस्थे राजकीय- संस्कृतमहाविद्यालये फागल्यां राज्यस्तरीयाः महाविद्यालयीय-संस्कृतस्पर्धाः आयोजिताः। अस्मिन् आयोजने प्रदेशस्य अनेकविश्वविद्यालय-महाविद्यालयेषु अध्ययनरताः बहवः छात्राः उत्साहपूर्वकं सहभागितां कृतवन्तः। क्याटू- राजकीयसंस्कृतमहाविद्यालयात् वेदमन्त्रपाठस्पर्धायां विक्रान्तः, संस्कृतगीतिकायां सुशान्तः, भाषण-स्पर्धायां रीतिका, सद्योभाषणस्पर्धायाम् अक्षयः, श्लोकोच्चारणे निवेदिता, प्रश्नोत्तरस्पर्धायां मनीषा-अमिती, सूत्रान्याक्षरीस्पर्धायां च अक्षयः भुवनेश्वरी च सहभागं कृतवन्तः।

सर्वेषां च छात्राणां प्रदर्शनमत्युत्तमं जातम्। सूत्रान्याक्षरीस्पर्धायां भुवनेश्वरी-अक्षययोः दलं प्रथमस्थानं प्राप्तवत्। भाषणस्पर्धायां रीतिका द्वितीयस्थानं प्राप्तवती। एतत् महाविद्यालयस्य महदौरवस्य विषयः यत् समग्रेऽपि राज्ये निरन्तरं चतुर्थवारं क्याटू-संस्कृतमहाविद्यालयस्य छात्रैः सूत्रान्याक्षरीस्पर्धायां प्रथमस्थानं लब्धम्। अवसरेऽस्मिन् प्राचार्यः डॉ. राकेशकुमारशर्मा, सर्वेऽपि आचार्याः डॉ. गिरीशकुमारः, डॉ. इति शर्मा, डॉ. सुनीलदत्तः, डॉ. दिनेशः, डॉ. सन्तोषकुमारः, डॉ. भावना शर्मा चैते सर्वेऽपि छात्रान् एतस्मिन् ऐतिहासिके विजयप्रसङ्गे अभिनन्दितवन्तः।

क्याटूराजकीयसंस्कृतमहाविद्यालये 'रैड्-रिबन्-क्लब' इत्यस्य अन्तर्गतं विशेषव्याख्यानम् आयोजितम्

क्याटू-राजकीय-संस्कृत-महाविद्यालये 'रैड्-रिबन्-क्लब' इत्यस्य अन्तर्गतमेकं विशिष्टं व्याख्यानं विधिवत् आयोजितम्। अस्मिन् व्याख्याने मुख्यातिथिरूपेण वक्तरूपेण च 'आयुष्मान् आरोग्यमन्दिरं क्याटू' इत्यस्य चिकित्साधिकारी, आयुर्वेदाचार्यः डॉ. यशपालशर्ममहोदयः उपस्थितः आसीत्। कार्यक्रमस्य अध्यक्षता महाविद्यालयप्राचार्येण डॉ. राकेशकुमारशर्ममहोदयेन कृता। अस्मिन् व्याख्यानात्मक-कार्यक्रमे आगतेन डॉ. यशपालशर्ममहोदयेन छात्राः 'HIV/AIDS' इति सम्बन्धे प्रतिबोधिताः। अपि च 'रैड्-रिबन्-क्लब' इत्यस्य तत्त्वावधाने आयोजितासु विविधप्रतियोगितासु प्रथम-द्वितीय-तृतीयस्थानानि

प्राप्तवतां प्रतिभागिनां कृते प्रमाणपत्राणि स्मृतिचिह्नानि च वितरितानि। कार्यक्रमस्य आरम्भः दीपप्रज्ज्वलनेन सरस्वतीवन्दनया च जातः। 'रैड्-रिबन्-क्लब' इत्यस्य प्रभारी डॉ. सन्तोषकुमारः आगतानाम् अतिथीनां सादरं स्वागतं कृतवान् अपि च सम्पूर्णसत्रे सम्पन्नानां कार्यक्रमणां गतिविधीनां च समीक्षामपि कृतवान्। कार्यक्रमस्य संचालनं शास्त्री-तृतीय-वर्षस्य छात्राभ्यां अङ्कित-भीष्माभ्यां सम्यक्तया कृतम्। कार्यक्रमे अतिथिरूपेण हितेन्द्रशर्मा, योगेन्द्रशर्मा च उपस्थिताः आसन्, महाविद्यालयस्य सर्वे आचार्यवर्याः अपि तत्र उपस्थिताः आसन्।

प्रेरककथा : स्वश्वशुरालयस्य आदर्शः सह स्वलक्ष्यं प्राप्तवती स्नुषा, कृषिविषये पीएचडी उपाधिं प्राप्तवती नेहा शर्मा

विवाहानन्तरं स्वप्नं पूर्णं कृतवती नेहा, द्विमासस्य पुणेन सह किन्नौरजनपदे पीएचडी-परीक्षणं सम्पन्नवती

हिमसंस्कृतवार्ता पालमपुरम्। स्वप्नेषु जीवनं येषां सन्ति ते एव गन्तव्यं प्राप्तुं शक्नुवन्ति। पक्षैः न न केवलं लक्ष्यं सिद्धयते अपितु साहसमेव उड्डीयमानं करोति। काङ्गड़ामण्डलस्य नेहरनपुखराग्रामस्य निवासी डॉ. नेहा शर्मा इत्यनया एतत् प्रेरणादायकं वचनं सिद्धं कृतम् अस्ति। नेहा शर्मा न केवलं अनेकान् पारिवारिकविघ्नान् अतिक्रान्तवती अपितु सफलतायाः नूतनान् अध्यायान् अपि लिखितवती, यया युवानां कृते आह्वानानि अतिक्रम्य जीवने अग्रे गन्तुं उदाहरणं स्थापितम्। ननु डॉ. नेहाशर्मयाः जीवनस्य एषा प्रेरणादायका कथा पारिवारिकसङ्घर्षस्य, उत्साहस्य, शिक्षायाः अनुरागस्य च कथा अस्ति। जीवनस्य यथार्थार्थं दर्शनं च उपदिशन्ती आकृतिः भूत्वा सा समाजस्य एकं वर्गं प्रति अन्धकारे प्रकाशस्य मार्गं दर्शितवती यः आह्वानात् भयभीतः त्यजति च। डॉ. नेहा शर्मा स्वस्य अतीतं स्मरणं कृत्वा उक्तवती यत् अस्मिन् समाजे परिवारस्य प्रमुखः भवितुं सुलभं नास्ति। यदा संस्कृतिमूल्यानां रक्षणं कुर्वन् अनुभविना व्यक्तिना परिवारस्य नेतृत्वं भवति तदा प्रत्येकं क्षणं विजयेन परिपूर्णं भवति, पराजयः च अप्रासंगिकः भवति। डॉ. नेहा शर्मा धैर्यस्य, समर्पणस्य च परिवारात् आगता, स्वपरिवारस्य आशीर्वादेन, समर्थनेन च सा स्वलक्ष्यं प्राप्तुं समर्था अभवत्। विवाहानन्तरं प्रत्येकं पारिवारिकदायित्वं निर्वहन्ती सा बीजविज्ञानप्रौद्योगिक्यां (कृषिः) पीएचडी-पदवीं प्राप्तवती। परमार नौनी विश्वविद्यालय, सोलन इत्यतः। तस्याः श्वशुराः अपि स्वस्य नूतनवधोः मार्गे यत्किमपि विघ्नं भवति स्म तत् अतितर्तुं स्वकर्तव्यं निर्वहन्ति स्म। नेहा कथयति यत् सा वाई.एस. परमार नौनी २०२१ तमस्य वर्षस्य जनवरीमासे पी.एचडी विषये अध्ययनं प्रारम्भं कृतवती। अस्मिन् काले तया अपि विवाहितजीवनस्य दहलीजं भ्रमितव्यम् आसीत्, तस्याः मातापितरौ तस्याः विवाहस्य व्यवस्थां कृतवन्तः। एतादृशौ परिस्थितौ विवाहसंस्कारैः सह शिक्षायाः अनुसरणं आह्वानात्मकं रूपेण स्वीकृतवती। परन्तु नेहा शर्मा इत्यस्याः शिक्षायाः प्रति समर्पणं तस्याः जीवनस्य प्रत्येकं बाधकं अतिक्रान्तवान्। नेहा शर्मा व्याख्यायते यत् विवाहानन्तरं तस्याः पतिः कुन्दनशर्मा, तस्याः श्वशुरैः सह तस्याः अत्यन्तं समर्थनं कृतवन्तः। तेषां मतं यत् विवाहात् पूर्वं समाजे बालिकानां कृते शिक्षां प्राप्तुं सुलभा भवति; तेषां समक्षे कोऽपि आह्वानः नास्ति, तेषां जीवनं च परिवारे एव सीमितम् अस्ति। परन्तु विवाहानन्तरं बालिकाः अनेकानि आह्वानानि सम्मुखीभवन्ति। राज्यस्य सर्वकारीयसंस्थायाः पीएचडी-उपाधिः अपि सुलभः नास्ति। मया सह अध्ययनं कुर्वन्तः मम सहपाठिनः चिन्तयन्ति स्म यत् "विवाहानन्तरं भवन्तः एतत् सर्वं कथं प्रबन्धयन्ति?" एतादृशासु परिस्थितिषु अहं सर्वदा वदामि स्म यत् "पतिं परिवारं च विना किमपि लक्ष्यं प्राप्तुं न शक्यते" इति। नेहा कथयति यत्, "शिक्षां कुर्वन् २०२२ तमे वर्षे मम पुत्रस्य जन्मः अभवत्, येन षड्मासान् यावत् अध्ययनं विरामं कर्तुं बाध्या अभवत्। एतादृशासु परिस्थितौ अहं शिक्षां निरन्तरं कर्तुं न अस्वीकृतवान्। मम पतिः मातापितरौ च स्वसमर्थनस्य आश्वासनं दत्तवन्तौ। शिक्षां कुर्वन् मम पीएचडी-परीक्षा किन्नौर-मण्डले अभवत्, यत्र अहं द्विमासिकं पुत्रं स्वेन सह नीतवती।

KKSU Ramtek - डॉ. दीपकः कापड़े इत्यस्य शोधाय स्वाधिकारपत्रम् प्राप्तम्

प्रमाणित किया जाता है कि पेटेन्ट को, उपरोक्त आवेदन में चयनबर्तित SELECTIVE DISSEMINATION OF INFORMATION BASED INTEGRATED LIBRARY MANAGEMENT SYSTEM नामक आविष्कार के लिए, पेटेन्ट अधिनियम, 1970 के उपबन्धों के अनुसार अत्र निर्दिष्ट सम्मर 2021 के तीसरे दिन से बीस वर्ष की अवधि के लिए पेटेन्ट अनुमति प्राप्त है।

It is hereby certified that a patent has been granted to the patentee for an invention entitled SELECTIVE DISSEMINATION OF INFORMATION BASED INTEGRATED LIBRARY MANAGEMENT SYSTEM is disclosed in the above mentioned application for the term of 20 years from the 3rd day of November 2021 in accordance with the provisions of the Patents Act, 1970.

विश्वविद्यालयः पुस्तकालयानाम् कृते चयनात्मकसूचनाप्रसारण-प्रणालीं सज्जीकरिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता:

-

नागपुरम्।

कविकुलगुरुकालिदास- संस्कृतविश्वविद्यालयः रामटेकः देशस्य प्रमुखेषु संस्कृतविश्वविद्यालयेषु अन्यतमः अस्ति । अयं विश्वविद्यालयः निरन्तरशिक्षा, अनुसन्धानं, शास्त्रपरम्परायाः संरक्षणं, आधुनिकसंशोधनपद्धतीनां स्वीकरणं च विषयेषु केन्द्रितः अस्ति । विश्वविद्यालयेन महत्त्वपूर्ण उपलब्धिः प्राप्ता या एतस्याः समूह्यायाः परम्परायाः सम्मानं करोति ।

कविकुलगुरुकालिदाससंस्कृतविश्वविद्यालयेन प्रथमं स्वाधिकारपत्रं (पेटेंट) प्राप्तम्। विश्वविद्यालयस्य डॉ. श्रीकांतजिचकार ज्ञानस्रोतकेन्द्रस्य निदेशकः डॉ. दीपककापड़े इत्यस्मै भारतसर्वकारस्य बौद्धिकसम्पत्त्याः विभागेन स्वाधिकारपत्रम् (पेटेंट) प्रदत्तम् अस्ति। असौ

"सूचनाधारितस्य एकीकृतपुस्तकालयप्रबन्धनप्रणाल्याः चयनात्मकप्रसारः" (Selective Dissemination of Information Based Integrated Library Management System) इति विषये स्वस्य शोधस्य कृते एतत् स्वाधिकारपत्रं प्राप्तवान् ।

पूर्वकुलपतिः प्रो. श्रीनिवासवरखेड़ी इत्यस्य प्रोत्साहनेन प्रेरणया च सः २०२१ तमे वर्षे स्वाधिकारपत्राय आवेदनं कृतवान् । सर्वपरीक्षासु परीक्षणेषु च सफलतया उत्तीर्णतां प्राप्य अन्ततः तस्मै स्वाधिकारपत्रं प्रदत्तम्। डॉ. कपड़े इत्यनेन व्याख्यातं यत् अस्याः प्रणाल्याः माध्यमेन शोधकर्तृभ्यः अध्ययनकर्तृभ्यः च तेषां विशिष्टसंशोधनविषयेण सम्बद्धानां सूचनानां

वैश्विकभण्डारात् आवश्यकसूचनाः प्रदत्ताः भविष्यन्ति। अस्य दीर्घकालीनसंशोधनस्य सफलतायां वर्षे प्रकटयन् सः अवदत् यत् एषा व्यवस्था शीघ्रमेव शोधकर्तृभ्यः छात्रेभ्यः च उपलब्धयेत।

डॉ. कपड़े इत्यस्य विश्वविद्यालये आगमनानन्तरं न केवलं विश्वविद्यालयस्य पुस्तकालयस्य परिवर्तनं जातम्, अपितु सम्पूर्णं पुस्तकालयव्यवस्था अपि डिजिटलीकरणं जातम् । अद्यत्वे पुस्तकालयस्य सर्वाणि कार्याणि अन्तर्जालद्वारा क्रियन्ते । यत्किमपि पुस्तकं, पत्रिका, सन्दर्भः, पुस्तकविनिमयः वा—सर्वं केवलं क्लिक-मात्रेण उपलब्धयेत। आधुनिकप्रौद्योगिक्याः सङ्गणकीकरणस्य, अङ्कीकरणस्य च उपयोगेन सः छात्राणां, शोधकर्तृणां, विदुषां च कृते सर्वाः सुविधाः प्रदत्ताः भवन्ति। विश्वविद्यालयस्य पुस्तकालयः विदर्भप्रदेशस्य आधुनिकतमः पुस्तकालयः अस्ति, देशस्य सर्वेभ्यः संशोधकाः अत्र भ्रमणार्थं अध्ययनार्थं च आगच्छन्ति । विश्वविद्यालयस्य कुलपतिः डॉ. अतुलवैद्यः डॉ. दीपककापड़े इत्यस्मै अभिनन्दनं कृतवान्, संस्कृतविश्वविद्यालयेषु अनुसन्धानं नवीनतां च प्रवर्धने एषा उपलब्धिः आधारस्तम्भः अस्ति इति। भारतीयज्ञानपरम्परायाः प्रचारं कुर्वत्याः राष्ट्रियशिक्षानीती एतादृशं अन्तरविषयसंशोधनं महत्त्वपूर्णम् अस्ति । सः सर्वेभ्यः प्राध्यापकेभ्यः, शोधकर्तृभ्यः, छात्रेभ्यः च आग्रहं कृतवान् यत् ते प्रतिभां बुद्धिं च संयोजयित्वा नूतनं शोधं कृत्वा स्वाधिकारपत्राय प्रस्तूयन्तु।

जनरल ज़ोरावर सिंहः शौर्य- रणनीति- राष्ट्रीयसुरक्षा- डोगरा शक्तेश्च प्रतीकः- आचार्यः ललितकुमार अवस्थी

हिमसंस्कृतवार्ता:-

डॉ. अमित शर्मा। सरदारपटेलविश्वविद्यालयस्य मंडी इत्यस्य इतिहासविभागेन अमृतमहोत्सवसभागारे स्वामीविवेकानन्दभवने जनरल ज़ोरावर सिंहस्य पुण्यतिथिकार्यक्रमः आयोजितः। यस्याः जनरल ज़ोरावर सिंहः सैन्यनेतृत्व- रणनीति- भारतीयसौमानां रक्षणे तस्य योगदानम् इति आसीत्। अस्मिन् अवसरे अर्धसहस्राब्दीः मंडीइतिहासः, विरासतगौरवस्य उपलक्ष्ये विशेषसंगोष्ठी अपि आयोजिता। कार्यक्रमे विश्वविद्यालयस्य कुलगुरुः आचार्यः (डॉ.) ललितकुमार अवस्थी मुख्यातिथिरूपेण, अध्यक्षत्वेन च आचार्यः (डॉ.) राजेशकुमारशर्मा, अधिष्ठाता छात्रकल्याणः उपस्थितः आसीत्। कार्यक्रमस्य आरम्भे कुलगुरुः आचार्यः (डॉ.) ललितकुमार अवस्थी जनरल ज़ोरावरसिंहस्य चित्रे पुष्पांजलि- अर्पणेन अभवत्। कार्यक्रमसंयोजकः, इतिहासविभागस्य विभागाध्यक्षश्च डॉ. राकेशकुमारशर्मा कार्यक्रमस्य रूपरेखां प्रस्तुत्वा अवदत् यत् जनरल ज़ोरावरसिंहः न केवलं डोगरा सैन्यइतिहासस्य दिग्गजयोद्धा आसीत् अपि तु भारतस्य उत्तरी सीमानां सुरक्षायां तेषां योगदानं रणनीतिकदृष्ट्या अपि अत्यंतं महत्त्वपूर्णमस्ति।

मुख्यातिथिः कुलगुरुः आचार्यः (डॉ.) ललितकुमार अवस्थी स्वसंबोधने जनरल ज़ोरावरसिंहं शौर्यस्य, रणनीतेः, अनुशासनस्य, राष्ट्रीय सुरक्षायाश्च अप्रतिमः प्रतीकश्च उक्तवान्। तेनोक्तं यत् हिमालयस्य दुर्गमशिखरेषु कृतानि तेषां अभियानानि भारतीय- सैन्य- इतिहासस्य अभूतपूर्वाः उपलब्धयः सन्ति। याः अद्य अपि प्रेरणास्रोतांसि सन्ति। एतादृशाः कार्यक्रमाः विद्यार्थिषु सैन्यपरम्परां प्रति सम्मानस्य राष्ट्रीयगौरवस्य च भावनां सुदृढां कुर्वन्ति। सः इतिहासविभागस्य अस्य प्रयासस्य प्रशंसाम् अपि अकरोत्। कार्यक्रमस्य मुख्यवक्ता ब्रिगेडियर (डॉ.) विजयसागरधोमानः (जम्मू) आभासीमाध्यमेन प्रभावशालिव्याख्यानं प्रस्तुतवान्। सः जनरल ज़ोरावर सिंहस्य लद्दाख- बाल्तिस्तान- तिब्बत- अभियानेषु दुर्गमहिमालयींसंरचनासु तस्य नेतृत्वकौशलस्य सामरिकदृष्ट्या वर्णनमपि कृतम्। तेन योजितं यत् ज़ोरावरसिंहस्य अभियानैः न केवलं डोगरा राजवंशस्य सामरिकस्थितिं सुदृढम् अकरोत् अपि तु भारतस्य उत्तरी सीमानां सुरक्षाम् अपि नवीनपरिभाषा दत्ता। अस्मिन् अवसरे कुलगुरुणा अतिथिभिश्च रसायनविज्ञानविभागस्य सहायक- आचार्य डॉ. चेतनचौहानस्य नवीनपुस्तकस्य

'पेस्टीसाइड गवर्नेस एंड सस्टेनेबिलिटी इन इंडियन एग्रिकल्चरः पॉलिसीज, प्रेक्टिस एंड एम्पेक्ट्स' इत्यस्य विमोचनमपि कृतम्। तदनु डॉ. राकेशकुमारशर्मा अर्धसहस्राब्दीः मंडीइतिहासः, विरासत एवं गौरवविषये संक्षिप्तं प्रभावपूर्णं व्याख्यानं कृतम्। सः मंडीराज्यस्य 500 वर्षीयायाः ऐतिहासिकयात्रायाः, राजनीतिकसंरचनायाः, सामाजिक-सांस्कृतिक विकासस्य, स्थापत्यस्य शिल्पपरम्परायाः, व्यापारिकमार्गाणां, मंदिरवास्तोः आधुनिकनगरनिर्माणस्य च सारं प्रस्तुतवान्। अध्यक्षः आचार्यः (डॉ.) राजेशकुमारशर्मा निजसंदेशे उक्तवान् यत् मंडीजनपदस्य अर्ध सहस्राब्दी केवलम् ऐतिहासिकघटना एव न अपि तु जनसहभागिता-सांस्कृतिकसंरक्षणस्य शोधविस्तारस्य च महत्त्वपूर्णः अवसरः अस्ति। कार्यक्रमे डॉ. पवन चौदः, डॉ. जगदीप वर्मा, डॉ. चेतन चौहानः, रुपेश्वरी शर्मा, हरिप्रिया शर्मा, बलदेव शर्मा, विनोद बहल, अनिल शर्मा, जगदीश कपूर, डॉ. पवन वैद्यः, मण्डीक्षेत्रस्य प्रबुद्धजनः उपस्थिताः आसन्। कार्यक्रमस्य औपचारिक समापनं विकेशकुमारद्वारा धन्यवादप्रस्तावेन, राष्ट्रगानेन, चायपानेन च सफलतापूर्वकं जातम्।

कलियाचकविक्रमकिशोर- आदर्श- संस्कृतमहाविद्यालये डॉ. ब्रजेन्द्रकुमारसिंहदेव महाभागानां नवीनप्राचार्यरूपेण स्वागतसम्बर्धना

हिमसंस्कृतवार्ता:- जगदीश डाभी। केन्द्रीय- संस्कृत- विश्वविद्यालयाधीनस्थे पश्चिमबंग- पूर्वमेदिनीपुर मण्डलान्तर्गते कलियाचकविक्रमकिशोर- आदर्श- संस्कृतमहाविद्यालये डॉ. ब्रजेन्द्रकुमारसिंहदेव महाभागानां नवीनप्राचार्यरूपेण समागमनमभवत् ०८- १२- २०२५ दिनांके डॉ. देवीपदरथमहाभागानां प्राचार्यरूपेण सेवावकाशानन्तरं कार्यवाहि-प्राचार्यरूपेण महाविद्यालयस्य वरिष्ठाध्यापकाः डॉ. अमरेन्द्रमिश्राः आसन्। एवं ते पूर्णकालिक- सिंहदेवमहोदयेभ्यः दिसम्बरमासस्य अष्टमदिनांके स्वोदप्राचार्यदायित्वं प्रत्यर्पितवन्तः। ततः तेषां स्वागतसंबर्धनाय महाविद्यालय- परिचालना- समितेरध्यक्षपादाः प्रो. रणजितकुमारवर्मनमहाभागाः १२- १२- २०२५ दिनांके महाविद्यालयं समागत्य समेषां पक्षतः

नूतनप्राचार्याणां स्वागतपूर्वकं पुष्पस्तवकरांकवादिभिः सम्माननं च कृतवन्तः। नवीनप्राचार्याः महाविद्यालयस्य उत्तरोत्तरोन्नतये संस्कृतस्य प्रचाराय प्रसाराय च सहैव कार्यं करिष्यामहे इति सङ्कल्पपूर्वकं सर्वेभ्यः शुभाशयान् प्रकटितवन्तः। कार्यक्रमस्यानन्तरं स्वास्थ्यपरीक्षणशिविरस्य आयोजनम् अपि अभवत्। यत्र चिकित्सकरूपेण आसन् अस्माकमेव महाविद्यालयस्य योगविभागीयाः डॉ. रञ्जनविद्यासमहाभागाः। अस्मिन् स्वास्थ्यपरीक्षणशिविरे महाविद्यालयस्य प्राचार्याः, अध्यक्षः, सर्वे शिक्षकाः, छात्राः, कर्मचारिणश्च सोल्लासं भागं गृहीतवन्तः। अनुष्ठानस्य अन्ते प्राचार्यचरणाः अध्यक्षपादाः च महाविद्यालयपरिसरे वृक्षरोपणं कृत्वा अनुष्ठानस्य समाप्तिम् उद्घोषितवन्तः।

हिमसंस्कृतवार्ता: , ईदरधीरजः, हैदराबादः

वार्ता-संवादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने वार्ता-कार्यक्रमे (news program) स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।

काव्या- नमस्ते नन्दिनि। अद्य मया एका गम्भीरा वार्ता (serious news) पठिता। विश्वस्य व्रीहिक्षेत्राणि (rice fields) जलेन मज्जितानि (submerged) इति श्रुतम्।

नन्दिनी- मज्जितानि? कुतूहलः (curiosity) जायते। विस्तरेण कथय।

काव्या- नूतनेन अनुसन्धानेन (by research) दृष्टं यत् अत्यधिक-वृष्ट्या (due to excessive rain) जलावप्लावेन (by flooding) च व्रीहि-उत्पादनं बाधितं (obstructed/harmed) जातम्। एषा समस्या सर्वत्र वर्धमाना अस्ति।

नन्दिनी- अहो, एतत् तु कृषकेभ्यः दुःखावहम् (painful/sorrowful)। अन्नस्य अभावः (shortage) भविष्यति इति भीतिः जायते। कृषि-विषये तु चिन्ता जाता एव। किन्तु पर्यावरणस्य (of the environment) अन्या काचित् वार्ता अस्ति वा?

काव्या- आम् अस्ति। 'प्रक्षुब्धसागरस्य' (of the Atlantic Ocean) उपरि मेघाः परिवर्तिताः (changed/alterd) इति श्रुतम्। नौकासु (in ships) शुद्ध-इन्धनस्य प्रयोगः आरब्धः, तेन आकाशे मेघानां स्वरूपं (nature/form) भिन्नं जातम्।

नन्दिनी- इदं तु विचित्रम् (strange)। इन्धनेन मेघाः अपि प्रभाविताः (affected)? विज्ञानस्य गतिः अगम्या (hard to understand/unfathomable)। तर्हि यन्त्राणां विषये कोऽपि विशेषः?

काव्या- सत्यम् उक्तं त्वया। यन्त्र-निर्माण-क्षेत्रे (in the field of machine manufacturing) अपि नूतनः आविष्कारः (invention) जातः। 'आवर्त-प्रांशु-किरणैः' (by Vortex High-Power Lasers) सूक्ष्म-चित्रणं (precise imaging) निर्माण-कार्यं च सरलतया कर्तुं शक्यते इति वैज्ञानिकैः प्रतिपादितम् (proposed/claimed)।

नन्दिनी- बहु उत्तमम्। इदानीं अन्ते, मानव-स्वास्थ्यं (human health) प्रति काचित् नूतना शोध-वार्ता अस्ति वा?

काव्या- आम् नन्दिनि। चिन्ता-रोगः (Anxiety disorder) इति बहुभ्यः जनेभ्यः पीडादायकः (painful/distressing) विषयः। अनुसन्धानेन ज्ञातं यत् चिन्ता-युक्तानां जनानां मस्तिष्के रसायनस्य (of chemistry) एकः विशेषः भेदः (difference/distinction) भवति। एतेन भेद-ज्ञानेन तेषां चिकित्सा (treatment) सरला भविष्यति।

नन्दिनी- एषा तु आशाप्रदा (hope-giving) वार्ता। धन्यवादः काव्ये, एतासां वार्तानां कृते। पुनर्मिलिष्यावः। (we two shall meet again)

जी. डी. गोयनका विद्यालये भूगोलप्रकल्प-प्रदर्शनं संपन्नं, विद्यार्थिनां जिज्ञासा-सृजनशीलता च प्रशंसिता।

भूगोलविषये विशिष्टं प्रकल्पप्रदर्शनम् आयोजितम्। विद्यार्थिभिः जलचक्रस्य, लेवार्ड-विण्डवर्ड-पार्श्वयोः, हिमालयप्रतिबन्धस्य, पर्णपातिवनानां च विषयेषु सुष्ठितानि प्रकल्पानि प्रस्तुतानि। विद्यार्थिनां प्रस्तुतीकरणस्य विशेषता आसीत्- स्पष्टं विवेचनम्, वैज्ञानिकदृष्टिः, सृजनशीलता च। प्रतिमानकेषु तेषां जगति प्रति जिज्ञासा, निरीक्षणशक्तिः, स्वाध्यायपरता च प्रकटिता। विद्यालयस्य शिक्षणपर्यावरणम्, आधुनिकपद्धतयः, समग्रविकासे ध्यानं च विद्यार्थीन् दीर्घदर्शिनः, समालोचनात्मक-चिन्तकान्, उत्तरदायिनः च नागरिकान् कर्तुं प्रेरयति। एषा प्रदर्शनी दर्शयति यत् जी. डी. गोयनका विद्यालयस्य छात्राः विश्वम् अवगन्तुम्, अन्वेष्टुं, सकारात्मकपरिवर्तनं च कर्तुं सदैव सज्जाः।

हिमसंस्कृतवार्ता:- कुणाल कौशिकः मोतिहारी। जी. डी. गोयनका विद्यालये सप्तम-नवमवर्गस्य विद्यार्थिभिः

केन्द्रीयरेलमन्त्रिणः लिखिता प्रतिक्रिया -

हिमाचलप्रदेशसर्वकारः रेलमार्गाय स्वभागनिधिं भूमिश्च न ददाति

हिमसंस्कृतवार्ता:- नवदेहली। हिमाचलप्रदेशस्य महत्वाकांक्षी ६३.१ किलोमीटर यावत् नूतना भनुपल्ली-बिलासपुर-बैरी-रेलमार्गपरियोजना गम्भीराणां कठिनतानां सम्मुखीकरणं करोति। हिमाचलप्रदेशसर्वकारः स्वस्य भागं वित्तपोषणं भूमिश्च च न प्रददाति। एतत् केन्द्रीयरेलमन्त्री अश्विनीवैष्णवः राज्यसभायां रेलमार्गविषये प्रश्नस्य लिखितप्रतिक्रियायां उक्तवान्। मन्त्री उक्तवान् यत् एतावता परियोजनायाः कुलव्ययः ₹६,७५३ कोटिः अस्ति। केन्द्रसर्वकारस्य मध्ये ७५ प्रतिशतं, हिमाचलसर्वकारस्य मध्ये २५ प्रतिशतं व्ययसहभागिता भवति। एतावता ₹५२५२ कोटिरूप्यकाणि व्ययितानि सन्ति। अस्मिन् हिमाचलस्य ₹२,७११ कोटिरूप्यकाणां योगदानं भवितुम् अर्हति स्म। केवलं ₹८४७ कोटिरूप्यकाणि दत्त्वा सर्वकारेण विमुक्तिः कृता अस्ति

"लौकिकन्यायकोशः" "नीलेन्दीवरन्यायः"

इन्दीवरं नाम नीलकमलम्। इन्दीवरशब्देनैव नीलकमलस्य ज्ञानं भवितुम् अर्हति तथापि नीलेन्दीवरम् इति प्रयुज्यते चेत् तत्र केनापि प्रयोजनेन भाव्यमिति हेतोः नीलेन्दीवरं नाम अत्यन्तं नीलवर्णयुक्तं कमलमिति अर्थबोधः शास्त्रकृदिभिः स्वीकृतः। एवं पुनरुक्तिवत् आभासमानानां शब्दप्रयोगाणां विशिष्टं प्रयोजनं भवतीति अनेन बोध्यते।

**डा वर्षा प्रकाश टोणगांवकर
पुणे / महाराष्ट्रम् ©**